

Yevgeniy Borodin

Dnipropetrovsk Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration under the President of Ukraine (Dnipro, Ukraine)

Introduction of a Unified Information System in the Context of Reforming Public Governance in the Social Sphere

The digital transformation of various spheres of public life in Ukraine, which directly affects public administration reforms, has already been included in the agenda not only of strategic planning, but also of current practical actions of public authorities and local self-government. The issue of creating various information systems (unified information systems) to solve a wide range of problem situations in certain areas of public administration and the provision of various services by the authorities to the population is becoming important.

The purpose of the study is to determine the features of the development and implementation in Ukraine of a single information system of the social sphere as part of the state policy of digital transformation.

Keywords: *social sphere, public administration, unified information system, social policy*

Євгеній Бородин

Дніпропетровський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України (Дніпро, Україна)

Запровадження єдиної інформаційної системи в контексті реформування публічного управління соціальною сферою

Цифрова трансформація різних сфер суспільного життя України, що безпосередньо впливає на реформи публічного управління, вже увійшла до порядку денного не тільки стратегічного планування, але й поточних практичних дій органів державної влади та місцевого самоврядування. Важливого значення набуває питання створення різноманітних інформаційних систем (єдиних інформаційних систем) для вирішення широкого комплексу проблемних ситуацій окремих сфер публічного управління та надання органами влади різноманітних послуг населенню.

Метою дослідження є визначення особливостей розроблення та запровадження в Україні єдиної інформаційної системи соціальної сфери як складової державної політики цифрової трансформації.

Ключові слова: *соціальна сфера, публічне управління, єдина інформаційна система, соціальна політика*

В останні роки органи публічної влади різних рівнів широко практикують запровадження власних інформаційних систем, кількість яких невпинно зростає, потребуючи їх взаємної інтеграції.

Не стала виключенням й соціальна сфера

України, яка одночасно демонструє як вдалі приклади застосування інформаційних систем, так й серйозні проблеми з їх функціонуванням. Сучасна соціальна сфера України характеризується кількісними показниками, представленими в таблиці 1.

Таблиця 1

Кількісні показники сучасної соціальної сфери України
(станом на вересень 2020 р.)

Назва показника	Кількісна характеристика
Річні соціальні видатки держави	понад 860 млрд грн.
Одержувачі різних видів соціальної підтримки (пенсії, субсидії, допомоги, соціальні послуги)	майже 20 млн громадян
Адміністрування соціальної сфери	понад 70 ділових процесів; понад 60 тис. працівників; видатки понад 13 млрд грн. на рік

* складено автором на основі (Стратегія цифрової трансформації)

До основних проблем соціальної сфери Міністерство соціальної політики України віднесло наступні якісні характеристики соціальної сфери:

- ускладнена доступність громадян до отримання соціальної підтримки, у тому числі, – через корупційні прояви;
- відсутність належного інформування громадян про їх соціальні права та їх реалізацію, зокрема, регулярного інформування про надання соціальних виплат, інших видів соціальної підтримки;
- складні та непрозорі процедури розподілу та здійснення соціальних видатків;
- роздутий бюрократичний апарат, значні адміністративні видатки;
- величезний паперовий документообіг та величезні паперові архіви;
- відсутність можливості контролю операційних процесів у соціальній сфері;
- слабка, недостатня, часткова інтеграція інформаційних систем соціальної сфери з іншими державними інформаційними ресурсами (Стратегія цифрової трансформації).

Центральний орган виконавчої влади України з питань соціальної політики діагностував загальний стан справ як ускладнену доступність для громадян до соціальної підтримки, визначивши такі її основні аспекти:

- одна і та сама людина з питання

одержання різних видів соціальної підтримки має звертатися до даних органів і, як правило, особисто;

- передача звернень для розгляду до бек-офісів (часто на паперових носіях);
- можливість дистанційного звернення відсутня або обмежена;
- неможливість використання онлайн платформи.

Основними суб'єктами з боку публічної влади у цьому зв'язку визначили:

- Пенсійний фонд України;
- Фонд соціального захисту інвалідів;
- Фонд страхування України;
- Місцеві органи соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування (Стратегія цифрової трансформації).

При цьому необхідно звернути увагу на такі наслідки непорядкованості соціальної сфери як одночасне функціонування окремих фронт-офісів та бек-офісів у кожного із суб'єктів. Представники профільного міністерства оприлюднили розрахунки, які свідчать про нерациональне використання людських та фінансових ресурсів (таблиця 2).

Висновки, зроблені владою на основі аналізу фактичного стану речей, знайшли своє вираження у таких формулюваннях:

- дублювання функцій один одного;
- значний час на документообіг, часто

Таблиця 2

**Використання людських та фінансових ресурсів основними
інституціями
соціальної сфери України**

Інституція соціальної сфери	Кількість здіяних працівників	Обсяг адміністративних видатків на рік
Пенсійний фонд України	23,8 тис.	5 млрд грн.
Фонд соціального захисту інвалідів	0,5 тис.	близько 80 млн грн.
Фонд соціального страхування України	5,1 тис.	понад 1,2 млрд грн.
Місцеві органи соціального захисту населення місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування	28 тис.	понад 5 млрд грн.

* складено автором на основі (Стратегія цифрової трансформації)

на паперових носіях;

– окремі інформаційні системи, які не інтегровані між собою (Стратегія цифрової трансформації).

Одним з найголовніших результатів співставлення реальних потреб та фактичного стану справ в Україні стало визначення на державному рівні потреби створення Єдиної інформаційної системи соціальної сфери (ЄІСС). До моменту оформлення такого рішення у вигляді урядового документу подібний досвід вже набули інші ЦОВВ.

Перший варіант створення єдиної інформаційної системи для адміністрування усіх наявних видів державної підтримки українських громадян отримав назву – Єдина інформаційно-аналітична система управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL). Відповідну постанову Кабінет Міністрів

України затвердив 17 липня 2019 р. № 676. Як зазначалося в Положенні про Єдину інформаційно-аналітичну систему управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL), «E-SOCIAL – це автоматизована система, яка використовується для збору, перевірки достовірності відомостей та оброблення інформації, забезпечення доступу до даних шляхом автоматизації їх введення, зберігання, трансформації та відображення інформації про призначення, нарахування та отримання соціальних виплат, допомоги, пільг, соціальних послуг та житлових субсидій (далі – соціальна підтримка), відносин надавачів та отримувачів соціальної підтримки, а також інформації про нарахування та проведення виплат» (Положення, 2019).

До основних підсистем E-SOCIAL входять:

– класифікатор соціальної підтримки;

- підсистема автоматизації процесів;
- підсистема аналітики та звітності;
- підсистема ідентифікації та авторизації;
- підсистема керування взаємодією з отримувачами соціальної підтримки;
- підсистема керування документами;
- підсистема керування класифікаторами та довідниками;
- підсистема керування наданням соціальної підтримки;
- підсистема фінансових розрахунків;
- портал послуг;
- шлюз обміну (Положення, 2019).

Адміністратором E-SOCIAL було визначено державне підприємство «Інформаційно-обчислювальний центр Мінсоцполітики України», що мало статус уповноваженого суб'єкта, який забезпечує впровадження, підтримку (супроводження) та технічне обслуговування E-SOCIAL.

Одночасно з презентацією нової системи управління соціальною сферою уряд затвердив Положення про Єдиний державний реєстр соціальної сфери (постанова Кабінету Міністрів України від 17 липня 2019 р. № 676). Новий державний сервіс було визначено наступним чином: «Єдиний державний реєстр соціальної сфери – це автоматизована система обліку інформації про отримувачів і надавачів соціальних виплат, допомоги, пільг, соціальних послуг та житлових субсидій, інформації про відносини надавачів та отримувачів соціальної підтримки».

Передбачалося, що Єдиний державний реєстр соціальної сфери має включати: реєстр надавачів соціальної підтримки; реєстр отримувачів соціальної підтримки.

Передбачалося, що реєстри отримувачів соціальної підтримки та реєстр надавачів соціальної підтримки мають формуватися на основі інформаційно-аналітичної системи управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL).

Наступним кроком у напрямку цифрової трансформації соціальної сфери стало застосування оновленого підходу до інтеграції наявних в Україні реєстрів соціальної сфери. У 2021 р. уряд України

визначився з необхідністю створення таких інструментів публічного управління у соціальній сфері як Єдина інформаційна система соціальної сфери та Єдиний соціальний реєстр.

У Положенні про Єдину інформаційну систему соціальної сфери, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. їх було визначено наступним чином:

– Єдина інформаційна система соціальної сфери – єдина комплексна інформаційно-аналітична система соціальної сфери, що призначена для накопичення, зберігання та автоматизованого оброблення інформації щодо соціального захисту населення, створена з урахуванням новітніх інформаційних та управлінських технологій, єдиних сучасних стандартів якості обслуговування заявників, можливостей вироблення ефективних організаційних і структурних рішень.

– Єдиний соціальний реєстр – загальнодержавний централізований реєстр отримувачів соціальної підтримки, створений відповідно до законодавства (Про затвердження Положення, 2021).

Складовими Єдиної інформаційної системи соціальної сфери було визначено наступні елементи: 1) єдина централізована база даних; 2) загальні підсистеми; 3) прикладні підсистеми.

Загальні підсистеми визначено у такій послідовності:

- Єдиний соціальний реєстр;
- Реєстр надавачів та отримувачів соціальних послуг;
- підсистема «Електронний бюджет»;
- підсистема «Соціальне казначейство»;
- підсистема верифікації отримувачів соціальної підтримки;
- підсистема взаємодії інституцій соціального захисту з правоохоронними органами;
- підсистема обміну даними із суб'єктами інформаційної взаємодії;
- підсистема «Єдиний соціальний процесинг»;
- Єдиний моніторинговий центр соціальної сфери;
- аналітична підсистема;

- підсистема ретроконверсії;
- підсистема дистанційного інформування;
- централізована служба технічної підтримки інституцій соціального захисту;
- юридична підсистема;
- адміністративна підсистема;
- підсистема ведення довідників та реєстрів загального призначення (Про затвердження Положення, 2021).

Інтеграційний аспект в варіанті 2021 року було детально окреслено з акцентуванням уваги на тому, що основними інформаційними системами, з яких до нової системи будуть завантажені дані мають стати такі:

- Єдиний державний автоматизований реєстр осіб, які мають право на пільги;
- автоматизована система оброблення документації з призначення та виплати допомоги на базі комп'ютерних технологій;
- програмний комплекс «Житлові субсидії»;
- Єдиний державний реєстр отримувачів житлових субсидій;
- програмний комплекс «Наш дім»;
- Єдина інформаційна база даних про внутрішньо переміщених осіб;
- Єдина інформаційно-аналітична система «Діти»;
- Централізований банк даних з проблем інвалідності;
- Єдина інформаційно-аналітична система Фонду соціального страхування;

- Єдиний інформаційний банк даних Фонду соціального захисту осіб з інвалідністю щодо реєстрації роботодавців і даних про зайнятість та працевлаштування осіб з інвалідністю;
- Державний реєстр майнових об'єктів оздоровлення та відпочинку дітей (Про затвердження Положення, 2021).

Передбачено, що завантаження даних до системи може здійснюватися також з інших інформаційних систем та інформаційних ресурсів соціальної сфери. Адміністратором Єдиної інформаційної системи соціальної сфери у 2021 р. також було визначено державне підприємство «Інформаційно-обчислювальний центр Міністерства соціальної політики України».

Отже, протягом 2019 – 2021 рр. уряд України поступово запроваджує єдину інформаційну систему соціальної сфери, в основі якої є відповідний соціальний реєстр, створення якого дозволить інтегрувати розрізнені інформаційні ресурси соціального спрямування. Позитивною ознакою процесу є постійне удосконалення підходів, конкретизація завдань та поглиблення у різні аспекти проблематики. Разом з тим, має місце затримка з практичними кроками у створенні нового загальнодержавного сервісу, який має забезпечити підвищення якості публічних послуг, зменшення бюджетних витрат, в тому числі на утримання дублюючих структур.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ

- Положення про Єдину інформаційно-аналітичну систему управління соціальною підтримкою населення України (E-SOCIAL) : затверджене постановою Кабінет Міністрів України затвердив 17 липня 2019 р. № 676. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/676-2019-%D0%BF#Text>
- Про затвердження Положення про Єдину інформаційну систему соціальної сфери: постанова Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2021 р. № 404. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/404-2021-%D0%BF#Text>
- Стратегія цифрової трансформації соціальної сфери. Бачення реформи. URL: <https://www.msp.gov.ua/files/Presentation.pdf>

REFERENCES

- Regulations on the Unified Information and Analytical System of Management of Social Support of the Population of Ukraine (E-SOCIAL): approved by the Cabinet of Ministers of Ukraine approved on July 17, 2019 № 676. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/676-2019-%D0%BF#Text>
- On approval of the Regulations on the Unified Information System of the Social Sphere: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine of April 14, 2021 № 404. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/404-2021-%D0%BF#Text>
- Strategy of digital transformation of the social sphere. Vision of reform. Retrieved from <https://www.msp.gov.ua/files/Presentation.pdf>

Borodin Yevgeniy

Dr.Sc., Full Prof., <https://orcid.org/0000-0002-7331-5981>, yevgeniy_borodin@ukr.net

Стаття надійшла / Article arrived: 01.06.2021

Схвалено до друку / Accepted: 30.06.2021